INFORMACJA, al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, hol główny, tel.: 61 626 66 66; fax 61 626 67 44, e-mail: kancelaria@umww.pl

Wspomnienie kapitana Czesława Mocka w 82. rocznicę powstania Polskiego Państwa Podziemnego.

Corocznie **27 września** wiernie oddajemy hołd twórcom i uczestnikom **Polskiego Państwa Podziemnego**. To patriotyczne zobowiązanie pamiętania pozwala na utrwalanie wiedzy o fenomenie konspiracyjnych struktur, a w tym podkreślenie, że także Wielkopolanie mieli swój ważny udział w ich tworzeniu. To okazja na wyrażenie szacunku i wdzięczności za ich ofiarną służbę Ojczyźnie. Co roku wyłaniamy bohaterów z naszego regionu i przybliżamy ich sylwetki oraz zasługi. Tym razem, w **82. rocznicę powstania Polskiego Państwa Podziemnego**, wspominamy **kapitana Czesława Mocka pseudonim „Spirytus”** jednego z czołowych działaczy wielkopolskich struktur podziemnych w czasie II wojny światowej.

Czesław Mocek urodził się 2 czerwca 1917 roku w Koźmińcu w powiecie pleszewskim, w rodzinie chłopskiej. Jako syn niezamożnego gospodarza postanowił wybrać zawód nauczyciela i wstąpił do Państwowego Seminarium Nauczycielskiego w Krotoszynie. Po jego ukończeniu i powrocie do rodzinnego Koźmińca podjął pracę jako nauczyciel w szkole podstawowej w Borzęciczkach. Jednocześnie zaangażował się w działalność w Polskim Związku Zachodnim – organizacji o charakterze patriotycznym. Pod koniec sierpnia 1939 roku został zmobilizowany do 70. pułku piechoty wchodzącego w skład Armii „Poznań”, a po przegranej kampanii wrześniowej uniknął niewoli i powrócił w rodzinne strony. Za swoją przedwojenną działalność patriotyczną musiał ukrywać się przed poszukującymi go władzami niemieckimi. Nie przeszkodziło mu to jednak w rozpoczęciu działalności w konspiracji – najpierw w Tajnej Organizacji Wojskowej, później w Związku Walki Zbrojnej. Ostatecznie na początku 1942 roku związał się z Armią Krajową, w ramach której zorganizował oddział partyzancki w rejonie Ostrowa Wielkopolskiego, znany jako „oddział Spirytusa”. Był on odpowiedzialny za gromadzenie żywności i sprzętu wojskowego w leśnych kryjówkach, pochodzącego w głównej mierze z zrzutów alianckich dla partyzantów. Oddział zajmował się również działalnością sabotażowo-dywersyjną, zwłaszcza przeciwko niemieckim formacjom policyjnym czy urzędom władz okupacyjnych, a także przeprowadzał szkolenia i ćwiczenia dla lokalnych siatek konspiracyjnych.

W 1943 roku Czesław Mocek został powołany dodatkowo na szefa Biura Informacji i Propagandy w Poznańskim Okręgu AK z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim, które zajmowało się m.in. wydawaniem podziemnej prasy i materiałów publicystycznych. Od stycznia 1945 roku partyzancki „oddział Spirytusa” brał udział w potyczkach z rozbitymi formacjami Wehrmachtu uciekającymi przed Armią Czerwoną. Po wkroczeniu do Wielkopolski wojsk radzieckich Mocek nie ujawnił swojej działalności konspiracyjnej i pozostał w ukryciu, czekając na rozwój wydarzeń. Po rozwiązaniu Armii Krajowej w styczniu 1945 roku przyłączył się do Wielkopolskiej Samodzielnej Grupy Ochotniczej "Warta", której celem była ochrona byłych członków podziemia przed represjami polskich władz komunistycznych i służb radzieckich. W lutym 1945 dowodził oddziałem ochotników w walkach o poznańską Cytadelę. Przebywając w Poznaniu pracował w Służbie Ochrony Kolei, dzięki czemu mógł swobodnie przemieszczać się po regionie i nosić ze sobą broń. Działając w WSGO „Warta” brał udział w akcjach ubezpieczających, kolportażu materiałów propagandowych czy pomocy dla dezerterów z wojska.

Działalność WSGO „Warta” przeciw władzom komunistycznym nie mogła ujść uwadze funkcjonariuszy Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Krotoszynie, którzy dzięki donosom informatorów i danym z przesłuchań aresztowanych członków podziemia podjęli akcję rozbicia tych struktur konspiracyjnych w terenie. Wiedząc o zainteresowaniu jego osobą przez UB Czesław Mocek zaczął się ukrywać w gospodarstwie swoich teściów w Ligocie, gdzie o zmierzchu 21 sierpnia 1945 roku, w niejasnych okolicznościach, został zastrzelony przez funkcjonariuszy UB. Miał wówczas zaledwie 28 lat.

Kpt. Mocek został pochowany na cmentarzu w Nowej Wsi w powiecie krotoszyńskim. 12 września 2020

roku na ścianie jego rodzinnego domu w Koźmińcu zawisła pamiątkowa tablica upamiętniająca jego życie i działania o wolną Polskę.

Dziękujemy za odwiedziny i zapraszamy ponownie